

Sekce licenčních a sankčních řízení

V Praze dne 19. září 2023
Č.j.: 2023 / 122219 / 570
Ke sp.zn. Sp/2021/4/573
Počet stran: 16

ROZHODNUTÍ

Česká národní banka (dále též jen „správní orgán“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o České národní bance“), a orgán dohledu nad oblastí poskytování spotřebitelských úvěrů podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o spotřebitelském úvěru, nebo ZSÚ“), rozhodla v řízení vedeném podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“) se společností FINDIGO CZ s.r.o., IČO 034 21 970, sídlem Vinohradská 1597/174, 130 00 Praha 3, Vinohrady, takto:

I.

Společnost FINDIGO CZ s.r.o., IČO 034 21 970, sídlem Vinohradská 1597/174, 130 00 Praha 3, Vinohrady, se uznává vinnou, že v období od 29.4.2019 do 23.1.2020 poskytla spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím řádně posoudila úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když

- a) v období od 29.4.2019 do 31.10.2019 při výpočtu DSTI z příslušného vzorku A nebyly ve 2 z 19 případů (č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]) zahrnuty skutečně doložené příjmy, a v 10 případech z 19 (č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]) nebyly zohledněny skutečně doložené a ověřené splátky stávajících závazků žadatele o úvěr;
- b) v období od 6.11.2019 do 23.1.2020 při výpočtu disponibilního limitu z příslušného vzorku B nebyly ve 2 z 11 případů (č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]) zahrnuty skutečné příjmy, v 11 případech z 11 (č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]) nebyly zahrnuty skutečné výdaje a ve 4 případech z 11 (č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]) nebyly zahrnuty skutečné stávající závazky spotřebitelů,

č í m ž p o r u š i l a
ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru,

a d o p u s t i l a s e
přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,
z a c o ž s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 600 000 Kč (slovy šest set tisíc korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

II.

Společnosti FINDIGO CZ s.r.o., IČO 034 21 970, sídlem Vinohradská 1597/174, 130 00 Praha 3, Vinohrady, se podle ustanovení § 95 odst. 1 přestupkového zákona a ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu, ve spojení s ustanovením § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb., ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých). Náhrada nákladů řízení je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

O D Ů V O D N Ě N Í

Identifikace účastníka řízení

1. Společnost **FINDIGO CZ s.r.o., IČO 034 21 970, sídlem Vinohradská 1597/174, 130 00 Praha 3, Vinohrady** je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 231641, a od 16.3.2018 je nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru ve smyslu ZSÚ (dále jen „účastník řízení“).
2. V období od 1.1.2019 do 31.1.2020 (dále jen „kontrolované období“) účastník řízení poskytoval prostřednictvím vázaného zástupce [REDAKCE], sídlem [REDAKCE], IČO [REDAKCE] (dále jen „vázaný zástupce“), tzv. „mikroúvěry“, tedy nezajištěné neúčelové spotřebitelské úvěry jiné než na bydlení, a to pod názvem **Krátkodobá půjčka** na svých webových stránkách www.findigo.cz prostřednictvím webového formuláře, a dále na webové stránce vázaného zástupce [REDAKCE]. Jednalo se o spotřebitelský úvěr do max. 5 000 Kč u nového (prvního) úvěru s denní úrokovou sazbou 1 % a do 20 000 Kč u každého dalšího (opakovaného) úvěru s denní úrokovou sazbou 1 %. Úvěr byl poskytován na dobu od 7 do 31 dnů. V rámci prvního úvěru byla v kontrolovaném období nabízena sleva na úrokové sazbu, a to ve výši od 50 do 100 %. Úroková sazba se snižovala vzhledem

k tomu, o jakou půjčku v pořadí se jedná (čím více úvěrů, tím nižší úroková sazba). V kontrolovaném období účastník řízení uzavřel celkem 1 432 smluv o spotřebitelském úvěru o celkovém objemu 6 574 255 Kč. Mimo režim ZSÚ bylo uzavřeno 19 úvěrů v celkové výši 40 milionů Kč.

Postup České národní banky před zahájením řízení

3. Dne 1.6.2020 bylo účastníku řízení doručeno Oznámení o zahájení kontroly č.j. 2020/065960/CNB/650, kterým byla u účastníka řízení podle § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, zahájena kontrola (dále jen „Kontrola“).
4. Předmětem Kontroly bylo prověření dodržování povinností podle zákona o spotřebitelském úvěru při výkonu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru. V rámci Kontroly byly u účastníka řízení zjištěny níže uvedené skutečnosti, které představují porušení povinností uložených zákonem o spotřebitelském úvěru.
5. O zjištěních, k nimž správní orgán dospěl v rámci Kontroly, byl pořízen protokol o kontrole, č.j. 2020/151009/CNB/650, ze dne 18.12.2020 (dále jen „Protokol o kontrole“). Účastník řízení podal dne 15.1.2021 proti některým zjištěním v Protokolu o kontrole námitky (dále též jen „Námítky“). Správní orgán vyřídil Námítky účastníka řízení v Rozhodnutí o námitkách ze dne 9.2.2021, č.j. 2021/014197/CNB/650.

Průběh správního řízení

6. Česká národní banka vydala dne 3.5.2023 příkaz, č.j. 2023/53589/570 (dále též „Příkaz“)¹, ve kterém byla účastníku řízení uložena pokuta ve výši 600 000 Kč podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) ZSÚ. Správní orgán považoval skutkové zjištění před zahájením správního řízení za dostatečné, proto v souladu s ustanovením § 150 odst. 1 správního řádu jako první úkon v řízení vydal uvedený Příkaz. Správní řízení bylo zahájeno pro závažná porušení ZSÚ spočívající v poskytnutí spotřebitelského úvěru bez předchozího posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Příkaz byl účastníku řízení doručen dne 3.5.2023.
7. Účastník řízení proti Příkazu podal v zákonem stanovené lhůtě odpor doručený správnímu orgánu dne 10.5.2023 (dále jen „Odpor“)², čímž došlo ke zrušení Příkazu. Současně účastník řízení požádal o nařízení ústního jednání.
8. Správní orgán žádosti účastníka řízení vyhověl a dne 27.6.2023 od 10:00 hod. se v sídle správního orgánu uskutečnilo ústní jednání, o jehož průběhu byl pořízen písemný protokol a zvukový záznam³.
9. Dne 10.7.2023 byl účastníku řízení odeslán přípis správního orgánu č. j. 2023/89352/570⁴, kterým byl účastník řízení informován o právu vyjádřit se k podkladům shromážděným správním orgánem před vydáním rozhodnutí. Ten byl účastníku řízení doručen do datové schránky ve stejný den. Účastník řízení svého práva nevyužil.

¹Viz spis Sp/2021/4/573 – č. listu 5 - 16.

²Viz spis Sp/2021/4/573 – č. listu 17 – 19.

³Viz spis Sp/2021/4/573 – č. listu 32 – 65.

⁴Viz spis Sp/2021/4/573 – č. listu 66 - 68.

K aplikované právní úpravě ZSÚ

10. Článek 40 odst. 6 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) upravuje zásadu zákazu retroaktivity, která je plně aplikovatelná i v oblasti přestupkového řízení, a která stanovuje, že trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; pozdějšího zákona se použije, je-li to pro pachatele příznivější. Právní úprava rozhodná pro posouzení jednání účastníka řízení je obsažena v ZSÚ.
11. ZSÚ byl několikrát novelizován, naposledy s účinností od 29.5.2022, avšak na základě porovnání znění tohoto zákona účinného do 23.4.2020, tedy v době protiprávního jednání, se zněním účinným od 24.4.2020, resp. 29.5.2022, Česká národní banka konstatuje, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Rovněž otázka typové závažnosti nahlížení na porušené právní povinnosti nedoznala změny ve prospěch účastníka řízení.

Skutková zjištění a jejich právní posouzení

Ad výrok I.

Právní úprava

12. Účastník řízení má povinnost s odbornou péčí ve smyslu § 75 ZSÚ posoudit úvěruschopnost spotřebitele v souladu s požadavky ustanovení § 86 téhož zákona, tj. řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných primárně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.
13. V souladu s ustanovením § 86 odst. 2 ZSÚ je účastník řízení povinen posoudit zejména schopnost spotřebitele splácet úvěr na základě porovnání příjmů a výdajů a způsobu plnění dosavadních dluhů, a to za účelem získání objektivního obrazu o jeho komplexní finanční situaci.
14. Dle ustanovení § 84 odst. 2 ZSÚ platí, že poskytovatel spotřebitelského úvěru je povinen informace poskytnuté spotřebitelem za účelem posouzení úvěruschopnosti ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných zdrojů. Pro naplnění tohoto požadavku tedy poskytovatel spotřebitelského úvěru nemůže vycházet z pouhých prohlášení spotřebitele, která nejsou podepřena žádnými doklady.^{5,6}
15. Za účelem splnění výše uvedených požadavků účastník řízení přijal vnitřní předpis *Pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti*⁷ (dále jen „PPÚ“). Všechny smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené v kontrolovaném období byly sjednány prostřednictvím vázaného zástupce účastníka řízení.

⁵Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, ze dne 18. prosince 2014 ve věci C-449/13 CA Consumer Finance SA v. Ingrid Bakkaus.

⁶Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25.7.2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018 a Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1.4.2015, sp. zn. 1 As 30/2015 (Nejvyšší správní soud judikoval k povinnosti posoudit úvěruschopnost s odbornou péčí tak, že „věřitel musí náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení. Je také nutno dovodit, že věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními“).

⁷Přijato ČNB dne 24.6.2020, č. j. 2020/085529/CNB/650, soubor 04 IP Pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti.pdf.

Skutková zjištění

a) Ukazatele DTI a DSTI

16. V období od 1.4.2019 do 3.11.2019 byly dle sdělení účastníka řízení⁸ v rámci posouzení úvěruschopnosti spotřebitele zjišťovány příjmy, výdaje a závazky spotřebitele za účelem následného výpočtu volných zdrojů spotřebitele prostřednictvím základních ukazatelů DTI (*Debt to Income*) a DSTI (*Debt Service to Income*). Od 4.11.2019 byl pak za stejným účelem využíván výpočet disponibilního limitu, viz níže.
17. Ukazatel DTI je poměr výše celkového zadlužení žadatele o úvěr a výše jeho čistého ročního příjmu⁹:

$$\text{ukazatel DTI} = \frac{\text{výše poskytnutého úvěru}}{\text{čistý roční příjem žadatele o úvěr}}$$

18. Ukazatel DSTI je podíl ročních průměrných výdajů vyplývajících z celkového zadlužení (nebo měsíčních splátek) žadatele o úvěr (tzv. dluhová služba) na jeho ročním (nebo měsíčním) čistém příjmu:¹⁰

$$\text{ukazatel DSTI} = \frac{\text{výše měsíčních splátek}}{\text{čistý měsíční příjem žadatele o úvěr}} \times 100$$

19. Dle PPÚ posouzení úvěruschopnosti zahrnovalo mj. posouzení dosavadních dluhů a způsobu jejich plnění prostřednictvím interních informací účastníka řízení o platební historii zájemce v případě, že již s účastníkem řízení v minulosti měl uzavřený smluvní vztah, a dále prostřednictvím externí databáze, tj. úvěrových registrů. Z nastavení CRM¹¹ vyplynulo, že jsou pro účely ověření závazků žadatele o úvěr využívány úvěrové registry *European United Credit Bureau* (dále jen „EUCB“) a *Nebankovní registr.cz* (dále jen „NR“).
20. V rámci Kontroly si správní orgán pro účely prověření pravidel a postupů z hlediska naplňování zákonných požadavků na posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů vyžádal vzorek 30 smluv o spotřebitelském úvěru (viz Tabulka č. 1) uzavřených účastníkem řízení v kontrolovaném období. Vyžádaný vzorek sestává ze vzorku A, který představuje 19 smluv uzavřených v období od 1.4.2019 do 3.11.2019, tj. kdy byly využívány ukazatele DTI a DSTI, a ze vzorku B, který představuje 11 smluv uzavřených v období od 4.11.2019, kdy byl využíván výpočet disponibilního limitu.

Tabulka č. 1

⁸Přijato ČNB dne 17.7.2020, č. j. 2020/092924/CNB/650, soubor výzva ČNB.pdf.

⁹<https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/makroobezretnostni-politika/stanoveni-horni-hranice-uverovych-ukazatelu/dti/index.html>.

¹⁰<https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/makroobezretnostni-politika/stanoveni-horni-hranice-uverovych-ukazatelu/dsti/index.html>.

¹¹„Client Relationship Management“.

Typ vzorku	Identifikační číslo smlouvy	Datum uzavření smlouvy	Jméno a příjmení spotřebitele
Vzorek A		11.04.2019	
Vzorek A		17.04.2019	
Vzorek A		29.04.2019	
Vzorek A		16.05.2019	
Vzorek A		20.05.2019	
Vzorek A		22.05.2019	
Vzorek A		12.06.2019	
Vzorek A		13.06.2019	
Vzorek A		17.06.2019	
Vzorek A		16.07.2019	
Vzorek A		22.07.2019	
Vzorek A		07.08.2019	
Vzorek A		27.08.2019	
Vzorek A		02.09.2019	
Vzorek A		16.09.2019	
Vzorek A		25.09.2019	
Vzorek A		08.10.2019	
Vzorek A		24.10.2019	
Vzorek A		31.10.2019	
Vzorek B		06.11.2019	
Vzorek B		13.11.2019	
Vzorek B		30.11.2019	
Vzorek B		03.12.2019	
Vzorek B		16.12.2019	
Vzorek B		19.12.2019	
Vzorek B		02.01.2020	
Vzorek B		08.01.2020	
Vzorek B		13.01.2020	
Vzorek B		23.01.2020	
Vzorek B		23.01.2020	

21. Kontrolou dokumentace úvěrových složek správní orgán zjistil, že do výpočtu ukazatele DSTI byl zahrnut ve 2 případech (,) prohlášený příjem žadatele o úvěr i v případě¹², že z doložených dokladů bylo zřejmé, že výše doloženého příjmu je nižší než výše příjmu prohlášeného žadatelem v úvěrové žádosti.
22. Dále z doložených dokladů a informací z CRM vyplynulo, že v 10 případech nebyly do automatického výpočtu DSTI zahrnuty celkové měsíční závazky, které spotřebitel prohlásil v úvěrové žádosti, ani informace o výši stávajících závazků zjištěných z registru EUCB, viz Tabulka č. 2. Žadatelé o úvěr sice v těchto případech prohlásili, že splácí závazky a uvedli jejich výši, nebo výše průměrné měsíční splátky byla zjištěna z registru EUCB, nicméně tyto údaje nebyly zohledněny při výpočtu DSTI, který tak byl

¹²Dle CRM u případu činil příjem v prohlášené výši 18 000 Kč, přičemž dle výplatní pásky za 1/2019 obdržel žadatel mzdu ve výši 16 428 Kč, za 2/2019 – 15 457 Kč, za 3/2019 - 13 126 Kč, průměr těchto příjmů činí částku 15 003,70 Kč. U případu činil příjem v prohlášené výši 19 000 Kč, přičemž dle výpisu doloženého k předchozí úv. žádosti obdržel žadatel mzdu v 6/2019 ve výši 19 092 Kč a za 7/2019 ve výši 14 845 Kč, průměr těchto příjmů činí částku 16 968,50 Kč.

kalkulován pouze z prostého poměru nového úvěru, nikoliv ze skutečně doložených a ověřených splátek stávajících úvěrů.

Tabulka č. 2

Číslo smlouvy	Jméno a příjmení spotřebitele	Měsíční splátky úvěrů dle Výpočtu ¹³	DSTI dle Výpočtu ¹⁴	Prohlášené celkové měsíční závazky v Kč dle Žádosti o úvěr ¹⁵	Poznámky v CRM pod záložkou Uživatel - záznam o výstupu z EUCB ¹⁶ (závazek po splatnosti/průměrná měsíční splátka v Kč)
██████	██████	0	3,5%	3 500	3 000/3 000
██████	██████	0	22,2%	6 500	0
██████	██████	0	5,2%	22 000	0/4 600
██████	██████	0	30,2%	5 500	9 000/6 000
██████	██████	0	12%	2 000	0
██████	██████	0	20%	6 900	8 000/7 000
██████	██████	0	41,6%	6 000	0/7 600
██████	██████	0	7,9%	15 000	0/6 800
██████	██████	0	20%	6 000	0
██████	██████	0	15,5%	25 000	0/6 500

23. V rámci posouzení úvěruschopnosti při výpočtu DSTI nebyly ve 2 z 19 případů ze vzorku zahrnuty skutečně doložené příjmy, a v 10 případech z 19 nebyly zohledněny skutečně doložené a ověřené splátky stávajících závazků žadatele o úvěr. Výpočet tak nemohl odpovídat reálné situaci. K tomu lze dodat, že pouhé výpočty DTI a DSTI nemohly samy o sobě k řádnému posouzení úvěruschopnosti stačit, neboť ani jeden

¹³Přijato ČNB dne 1.7.2020, č. j. 2020/085404/CNB/650 jako printscreen CRM u jednotlivých úvěrových případů, formát souboru *printscreen.doc*.

¹⁴Přijato ČNB dne 1.7.2020, č. j. 2020/085404/CNB/650 jako printscreen CRM u jednotlivých úvěrových případů, formát souboru *printscreen.doc*.

¹⁵Přijato ČNB dne 1.7.2020, č. j. 2020/085404/CNB/650, složka č.sml. ██████_12.6.2019_██████, soubor zadost-██████.pdf, složka č.sml. ██████_13.6.2020_██████, soubor zadost-██████.pdf, složka č.sml. ██████_17.6.2020_██████, soubor zadost-██████.pdf, složka č.sml. ██████_16.7.2019_██████, soubor zadost-██████.pdf, složka č.sml. ██████_22.7.2019_██████, soubor zadost-██████.pdf, složka č.sml. ██████_2.9.2019_██████, soubor zadost-██████.pdf, složka č.sml. ██████_25.9.2019_██████, soubor zadost-██████.pdf, složka č.sml. ██████_8.10.2019_██████, soubor zadost-██████.pdf, složka č.sml. ██████_24.10.2019_██████, soubor zadost-██████.pdf, složka č.sml. ██████_31.10.2019_██████, soubor zadost-██████.pdf.

¹⁶Přijato ČNB dne 1.7.2020, č. j. 2020/085404/CNB/650 jako printscreen CRM u jednotlivých úvěrových případů, formát souboru *printscreen.doc*. V CRM první částka před lomítkem znamená výši závazku žadatele o úvěr po splatnosti a druhá částka za lomítkem je průměrná měsíční splátka úvěrů.

z výpočtů tak, jak jsou uvedeny, nezohledňují výdaje žadatele o úvěr.

b) Disponibilní limit

24. Od 4.11.2019 byly volné zdroje spotřebitele za účelem posouzení úvěruschopnosti zjišťovány na základě výpočtu disponibilního limitu, který byl kalkulován automaticky dle vzorce „*Čistý měsíční příjem + Minimální mzda manžela/ky – Životní náklady celkem - Měsíční splátky úvěrů – Jiné pravidelné platby a srážky = Disponibilní limit.*“¹⁷
25. Aby mohl být disponibilní limit zdrojem informací v rámci posouzení úvěruschopnosti žadatelů o úvěr, musely by být do jeho výpočtu zahrnuty skutečně doložené a ověřené **příjmy, výdaje a stávající závazky žadatele o úvěr.**
26. Správní orgán ohledně posouzení **příjmové stránky** zjistil ve 2 z 11 případů vybraného vzorku následující skutečnosti. V úvěrovém případě č. [REDAKCE] ([REDAKCE]) ze dne 13.1.2020 byl v žádosti o úvěr prohlášen čistý měsíční příjem žadatelky ve výši 40 000 Kč, který byl doložen daňovým přiznáním za rok 2018, z něhož nevyplývá příjem v době podání úvěrové žádosti, a nadto z jeho obsahu lze dovodit čistý měsíční příjem pouze ve výši 12 304 Kč. Do příjmů žadatelky v rámci posouzení úvěruschopnosti byl nicméně zahrnut příjem ve výši 40 000 Kč, nedoložený a v nesprávné výši. Disponibilní limit při zohlednění doložených příjmů žadatelky činil 412,75 Kč¹⁸, přesto byl žadatelce poskytnut nový úvěr ve výši 5 000 Kč.
27. V úvěrovém případě č. [REDAKCE] ([REDAKCE]) ze dne 3.12.2019 byl v žádosti o úvěr¹⁹ prohlášen čistý měsíční příjem žadatele ve výši 25 000 Kč, který byl doložen daňovým přiznáním za rok 2018 a z jehož obsahu lze dovodit čistý měsíční příjem pouze ve výši 7 345 Kč. Současně žadatel doložil výpisy z bankovního účtu, z nichž vyplynuly kreditní položky za měsíc září 2019 ve výši 15 000 Kč a za říjen ve výši 20 000 Kč, v průměru tedy 17 500 Kč. Kromě toho žadatel do úvěrové žádosti uvedl částku 8 000 Kč jako jiné pravidelné platby a srážky. Dle obsahu CRM byl do příjmů žadatele v rámci posouzení úvěruschopnosti zahrnut příjem ve výši 25 000 Kč, nedoložený a v nesprávné výši. Hodnota disponibilního limitu dle přepočtu podle opakujících se kreditních položek z bankovního výpisu činila pouze 3 259 Kč a dle doloženého příjmu z daňového přiznání částku dokonce *minus* 5 597 Kč, přesto byl žadateli poskytnut nový úvěr ve výši 5 000 Kč.
28. Co se týče **výdajové stránky**, správní orgán kontrolou vzorku 11 úvěrových složek z období od 4.11.2019 zjistil, že výdaje žadatele o úvěr v rámci procesu posuzování úvěruschopnosti jsou v rámci disponibilního limitu děleny na *životní náklady spotřebitele* stanovené částkou životního minima dle zákona č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu, *životní náklady na bydlení* stanovené jako normativní náklady na bydlení dle nařízení vlády²⁰, a *jiné pravidelné platby a srážky*. Při výpočtu disponibilního limitu tedy nejsou započítávány výdaje, které by byly ověřením údajů deklarovaných žadatelem o úvěr, ale pouze zákonem stanovené životní minimum a normativní náklady na bydlení a žadatelem deklarované „*Jiné pravidelné platby a srážky*“. Účastník řízení zohledňoval pouze defaultně stanovené hodnoty životního minima a životních nákladů

¹⁷Přijato ČNB dne 17.7.2020, č. j. 2020/092924/CNB/650, soubor výzva ČNB.pdf.

¹⁸Měsíční příjem dle daňového přiznání 12 303,75 Kč minus 6 241 Kč životní náklady celkem = 6 062,75 Kč minus měsíční splátky úvěrů 5 650 Kč = 412,75 Kč.

¹⁹Přijato ČNB dne 1.7.2020, č. j. 2020/085404/CNB/650, složka č.sml.[REDAKCE]_3.12.2019_[REDAKCE], soubor zadost-[REDAKCE].pdf.

²⁰Nařízení vlády č. 349/2019 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2020 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení, resp. nařízení vlády č. 320/2018 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2019 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení za rok 2019.

na bydlení, a dále jiné pravidelné platby a srážky, aniž by tak došlo ke spolehlivému, průkaznému a dostatečnému zjištění a ověření výdajů každého konkrétního spotřebitele.

29. Pro účely **ověření závazků** žadatele a způsobu jejich plnění byly využívány dva úvěrové registry, a to *European United Credit Bureau* (dále jen „EUCB“) a *Nebankovní registr.cz* (dále jen „NR“). Správní orgán z doložených dokladů a informací z CRM zjistil, že ve 4 smlouvách z 11 úvěrových případů byla výše spotřebitelem prohlášených měsíčních závazků nižší, než částka „*Průměrné měsíční splátky*“ uvedená v registru EUCB. Údaje o výši „*Průměrné měsíční splátky*“ zapsané v registru EUCB potom spolu s údaji o „*Současném součtu půjček v prodlení*“ byly pouze zaznamenány v záložce *Uživatel*, kolonce *Poznámka v CRM*. Tyto údaje ovšem dále nevstupovaly do výpočtu disponibilního limitu v CRM a ten byl vypočten z prohlášených finančních závazků, které ovšem neodpovídaly reálné situaci, viz násl. Tabulka č. 3. Správnímu orgánu rovněž nebyl doložen žádný jiný záznam o provedení výpočtu disponibilního limitu než ten, který je zaznamenán v CRM. Účastník řízení tak při posouzení úvěruschopnosti nezohledňoval informace o spotřebitelích získané z úvěrových registrů.

Tabulka č. 3

Číslo smlouvy	Jméno a příjmení spotřebitele	Měsíční splátky úvěrů v Kč (žádost v CRM)	Průměrná měsíční splátka v Kč dle EUCB ²¹	Započítaná výše stávajících závazků žadatele v Kč (dle záložky <i>Výpočty</i>)	Disponibilní limit v Kč dle záložky <i>Výpočty v CRM</i>	Disponibilní limit dle kontrolujících Kč zahrnující průměrnou měsíční splátku dle registru EUCB
██████	██████	3 315	7 229,50	3 315	5 903	1 988,50 ²²
██████	██████	2 000	6 061,28	2 000	24 451	20 390 ²³
██████	██████	5 650	14 950	5 650	28 109	-8 887 ²⁴
██████	██████	2 000	8 781,32	2 000 + 1 000 ²⁵	9 179	2 398 ²⁶

30. V rámci posouzení úvěruschopnosti při výpočtu disponibilního limitu z vzorku 11 vybraných případů v 2 případech nebyly zahrnuty skutečné příjmy, v 11 případech nebyly zahrnuty skutečné výdaje a ve 4 případech nebyly zahrnuty skutečné stávající závazky spotřebitelů.

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

31. Účastník řízení uvedl, že jeho případná odpovědnost za vytýkaný přestupek zanikla s odkazem na § 29 písm. a) a § 30 písm. b) přestupkového zákona dne 24.1.2023, neboť uplynula 3 letá promlčecí doba pro zahájení řízení o přestupku.
32. Účastník řízení dále uvedl, že o konání ústního jednání požádal nikoliv za účelem zpochybnění meritorních závěrů správního orgánu o přestupku, ale za účelem uvedení skutečností, které by mohly sloužit jako polehčující, případně by mohly ze spáchání přestupku účastníka řízení vyvinut. Účastník řízení namítl, že vyvinul ve smyslu

²¹Dle printscreenu výpisu z registru EUCB v CRM.

²²Výpočet disponibilního limitu dle správního orgánu: Příjmy 18 669 Kč minus životní náklady celkem 9 451 Kč = 9 218 Kč minus měsíční průměrná splátka úvěrů dle registru EUCB 7 229,50 = 1 988, 50 Kč.

²³Výpočet disponibilního limitu dle správního orgánu: Příjmy 27 000 Kč + 12 124 Kč příjem manželky minus životní náklady 12 673 Kč = 26 451 Kč minus průměrná měsíční splátka úvěrů dle registru EUCB 6 061,28 Kč rovná se 20 390 Kč.

²⁴Výpočet disponibilního limitu dle správního orgánu: Příjem 12 303,75 Kč minus životní náklady celkem 6 241 Kč = 6 063 Kč minus průměrná měsíční splátka úvěrů dle registru EUCB 14 950 Kč = -8 887 Kč.

²⁵Jedná se o položku „*jiné pravidelné platby a srážky*“ v Kč dle žádosti v CRM.

²⁶Výpočet disponibilního limitu dle správního orgánu: Příjem 19 890 Kč minus životní náklady 7 711 Kč = 12 179 Kč minus průměrná měsíční splátka úvěrů dle registru EUCB 8 781,32 Kč – jiné pravidelné platby a srážky 1 000 Kč = 2 398 Kč.

§ 21 přestupkového zákona dostatečné úsilí směřující k zabránění porušení povinností stanovených mu ZSÚ, neboť vázaný zástupce byl dle smlouvy²⁷ s účastníkem řízení povinen dodržovat pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti žadatelů o úvěr, a jeho pracovníci byli řádně seznámeni se svými povinnostmi a jejich činnost byla účastníkem řízení řádně kontrolována. K tomu účastník řízení předložil kontrolní protokoly²⁸, ve kterých vytkl vázanému zástupci některé nedostatky při posuzování úvěruschopnosti. Dále byla k prokázání uvedených tvrzení v rámci ústního jednání vyslechnuta jako svědek pracovnice vázaného zástupce [REDAKCE], nar. [REDAKCE], která potvrdila, že proběhly kontroly ze strany účastníka řízení a že pracovníci vázaného zástupce postupovali dle předložených vnitřních předpisů. Detailní informace si s ohledem na časový odstup nepamatovala a nedokázala je popsat.

33. Účastník řízení dále uvedl, že se mu uložená pokuta jeví jako nepřiměřeně vysoká, neboť od ukončení spolupráce s vázaným zástupcem neposkytuje žádné spotřebitelské úvěry. Zároveň od spáchání přestupku uplynula doba více než 3 let, což má vliv na společenskou škodlivost jednání a jednalo se o první přestupek účastníka řízení, přičemž ten učinil zcela zásadní kroky k tomu, aby se přestupek neopakoval. Současně účastník řízení neobdržel ze strany klientů ve věci poskytování spotřebitelských úvěrů žádné stížnosti ani reklamace, nadto správní orgán při určení výše pokuty v rámci hodnocení majetkových poměrů vycházel z účetního zisku účastníka řízení za rok 2021, který však ani částečně z poskytování spotřebitelských úvěrů nepocházel. Účastník řízení uvedl, že je rovněž připraven zvážit náhradu škody nebo vrácení bezdůvodného obohacení poškozeným spotřebitelům pokud mu to bude správním orgánem uloženo.
34. Účastník řízení navrhl správní řízení o přestupku zastavit, případně podmíněně upustit od uložení správního trestu nebo snížit pokutu.

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

35. Uvedená argumentace nijak nezpochybňuje zjištěný skutkový stav tak, jak jej správní orgán vylíčil. Účastník řízení ve svých námitkách pouze popsal okolnosti, za jakých k danému porušení ZSÚ došlo.
36. K námitce promlčení správní orgán sděluje, že vytýkané jednání účastníka řízení je časově ohraničeno dnem 23.1.2020. K zániku odpovědnosti podle ustanovení § 29 písm. a) přestupkového zákona ve spojení se speciálním ustanovením § 46e odst. 3 zákona o České národní bance nedošlo, neboť dle uvedeného ustanovení zákona o České národní bance platí, že *u přestupku, k jehož projednání je příslušná Česká národní banka podle tohoto anebo jiného zákona nebo podle přímo použitelného předpisu Evropské unie a za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 1 000 000 Kč, činí promlčecí doba 5 let*. K promlčení by tak došlo nejdříve ke dni 24. 1. 2025, neboť promlčecí doba počíná dle ustanovení § 31 odst. 1 přestupkového zákona běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku. Nadto dle ustanovení § 32 odst. 2 písm. a) přestupkového zákona došlo zahájením řízení o přestupku (tj. dne 3.5.2023) k přerušení promlčecí doby, a dle ustanovení § 46e odst. 3 věta druhá zákona o České národní bance platí, že *byla-li promlčecí doba u přestupku přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 10 let od jeho spáchání*. K promlčení by tak došlo nejdříve ke dni 24.1.2030, neboť promlčecí doba počíná dle ustanovení § 31 odst. 1 přestupkového zákona běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku. K zániku odpovědnosti za projednávaný přestupek z důvodu uplynutí promlčecí lhůty tak nedošlo.

²⁷Viz spis Sp/2021/4/573 – č. listu 47 – 48 (Smlouva o vázaném zástupci č. VZ 24277142 ze dne 7.12.2018).

²⁸Viz spis Sp/2021/4/573 – č. listu 49 – 54 (Kontrolní protokoly ze dne 12.7.2019, 10.10.2019 a 22.1.2020).

37. Nelze přisvědčit ani druhé námitce účastníka řízení, že jsou v jeho konkrétním případě dány relevantní liberační důvody, neboť má za to, že z jeho strany bylo za účelem zabránění přestupku vynaloženo veškeré zákonem požadované úsilí. Správní orgán nerozporuje vyjádření účastníka řízení o tom, že vypracoval a nastavil pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti a s předmětnými povinnostmi seznámil příslušné pracovníky. Samotná existence těchto pravidel však nezaručuje jejich funkčnost směrem k zajištění povinností v souladu s ustanovením § 86 ZSÚ. Ze zjištěného stavu je totiž evidentní, že uvedená opatření včetně kontrol vázaného zástupce byla nedostatečná, neboť k pochybení docházelo v podstatě po celou dobu kontrolovaného období. Účastník řízení má mít kontrolní mechanismy nastaveny tak, aby bez řádného posouzení úvěruschopnosti k poskytnutí spotřebitelského úvěru nedocházelo. Správní orgán k tomuto v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu²⁹ současně uvádí, že se účastník řízení nemůže zprostit své odpovědnosti odkazem na porušení povinnosti vlastními zaměstnanci, případně osobami, které při výkonu své činnosti používá, v tomto případě pracovníky vázaného zástupce.
38. Účastník řízení sice při ústním jednání předložil kontrolní protokoly, smlouvu o vázaném zástupci a vnitřní předpisy obsahující pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti a vyřizování reklamací³⁰ (viz bod 32 rozhodnutí), nicméně veškerou předloženou dokumentaci měl správní orgán k dispozici již během Kontroly na místě a byla tak brána v potaz při zjišťování skutkového stavu i jeho následném vyhodnocení. Správní orgán tedy jen ve stručnosti uvádí, že v jím předložených kontrolních protokolech byl vázaný zástupce ze strany účastníka řízení ve vztahu k posuzování úvěruschopnosti opakovaně pouze obecně upozorněn na potřebu dodržovat pravidlo o poskytnutí alespoň dvou dokladů k ověření příjmu a dále na skutečnost, že k výpočtu disponibilního limitu jsou používány pouze normované výdaje. Účastník řízení však neuvedl žádná opatření, která by v reakci na zjištěné nedostatky v činnosti vázaného zástupce zavedl. Nadto podstatou vytýkaného jednání v tomto správním řízení je skutečnost, že účastník řízení poskytoval spotřebitelské úvěry bez posouzení úvěruschopnosti v konkrétních případech, když buď vůbec neověřoval spotřebiteli deklarované údaje, případně je sice zjišťoval, ale dále s nimi nepracoval. Rovněž lze dodat, že ze závěrů kontrolního protokolu účastníka řízení ze dne 10.10.2019, jenž se vztahuje k období 1.7.2019 – 30.9.2019³¹, vyplývá, že účastník řízení hodnotil jím vybraný vzorek na základě výpočtu disponibilního limitu, přestože v tomto období byly za účelem posouzení úvěruschopnosti využívány výpočty DTI a DSTI, viz bod 16 a násl. rozhodnutí.
39. Správní orgán konstatuje, že účastník řízení má objektivní odpovědnost za spáchané přestupky. Nicméně přestupkový zákon stanovil v ustanovení § 21, kdy se může této odpovědnosti zprostit cit. „*Právnícká osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila **veškeré úsilí**, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila*“. Správní orgán dospěl k závěru, že výše uvedené skutečnosti, tj. prokázání existence vnitřních předpisů účastníka řízení, jejich předložení pracovníkům vázaného zástupce a provedené kontroly bez dalších navazujících kroků, nezbavují účastníka řízení odpovědnosti za vytýkané protiprávní jednání. Účastník řízení neprokázal, že by krom povinností, které stanoví přímo právní předpisy, skutečně věnoval prosazení řádného posuzování úvěruschopnosti **maximální možné úsilí**. Pokud zavedl pouze formální kontrolu a neprovázal ji s důsledným vyžadováním odstranění zjištěných nedostatků, nenavázal na to další opatření, která by důsledně prosazoval, nemůže se zproštění

²⁹Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.8.2015, sp. zn. 5 As 10/2015.

³⁰Viz spis Sp/2021/4/573 – č. listu 35 – 64.

³¹Viz spis Sp/2021/4/573 – č. listu 53 – 54.

odpovědnosti dovolávat³².

40. Ani s tvrzením účastníka řízení o nepřiměřeně vysoké pokutě se nemůže správní orgán ztotožnit. V tomto směru je nutné zdůraznit, že v případě nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru se jedná o regulovanou, odbornou činnost, kdy zájemci o poskytování úvěrů musí splnit podmínky vztahující se také k odborným předpokladům. Účastník řízení je hlavním garantem toho, aby byl úvěr poskytnut pouze takovému spotřebiteli, který bude schopen jej splatit. Je tak pochopitelné, že je na účastníka řízení kladen vyšší důraz na dodržování právních povinností, neboť veřejnoprávní charakter dané problematiky se ve vztahu k osobám poskytujícím spotřebitelské úvěry projevuje právě stanovením řady povinností, a dále v navazujícím správním dozoru nad jejich dodržováním, včetně uplatňování odpovědnosti za jejich porušování. Nadto účastník řízení patřil do skupiny poskytovatelů tzv. „mikropůjček“, tedy jednorázově splatných spotřebitelských úvěrů s lhůtou splatnosti zpravidla do 30 dnů, které správní orgán dlouhodobě považuje za nejrizikovější³³.
41. K další námitce správní orgán uvádí, že se nemůže při zkoumání majetkových poměrů omezit jen na činnost a výsledky účastníka řízení v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů, ale musí zohlednit komplexně celkovou ekonomickou sílu daného subjektu³⁴. Ke zkoumání majetkových poměrů účastníka řízení správní orgán rovněž uvádí, že je nezbytné dané kritérium zjišťovat z důvodu, aby ukládaná pokuta nebyla vůči delikventovi zjevně nepřiměřená. Zákaz likvidačních pokut ovšem neznamená, jak mylně dovozuje účastník řízení, že by správní orgán měl rezignovat na ukládání pokut ve větší výši.
42. Správní orgán vzal na vědomí návrh účastníka řízení na úhradu náhrady škody, nicméně správní orgán k rozhodování o povinnosti uhradit vzniklou škodu není příslušný. K tomu lze dodat, že již samotné ohrožení způsobené porušením příslušné povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele je natolik závažné, že k odpovědnosti za příslušný přestupek vzniku přímé škody není třeba.
43. Konečně správní orgán nesouhlasí ani s názorem účastníka řízení, že je na místě upustit od uložení pokuty. Naopak, správní orgán je toho názoru, že v projednávaném případě zajistí splnění individuálně a generálně preventivního a represivního účelu sankce jediné uložení pokuty. V daném případě je na místě jednak potrestat účastníka řízení za porušení povinnosti posuzovat úvěruschopnost žadatelů o spotřebitelský úvěr, k němuž prokazatelně došlo, a jednak dát uložení sankce najevo ostatním účastníkům finančního trhu, že jednání porušující tímto způsobem právní předpisy není správním orgánem tolerováno.
44. **Na základě zjištěných skutečností má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 29.4.2019 do 23.1.2020 poskytl spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když**
- a) v období od 29.4.2019 do 31.10.2019³⁵ při výpočtu DSTI z příslušného vzorku A nebyly ve 2 z 19 případů ze vzorku zahrnuty skutečně doložené příjmy,**

³²Shodně viz komentář Jemelka, L., Vetešík P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích.

Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 158 – 164 k ustanovení § 21.

³³Blíže viz str. 37 Zprávy České národní banky o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2020: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/aktuality/Zprava-o-vykonu-dohledu-nad-financnim-trhem-v-roce-2020/>.

³⁴Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9.1.2019, č.j. 6 A 245/2014-49.

³⁵Od 29.4.2019, tj. uzavření smlouvy č. [REDAKCE] ([REDAKCE]), do 31.10.2019, tj. uzavření smlouvy č. [REDAKCE] ([REDAKCE]).

a v 10 případech z 19 nebyly zohledněny skutečně doložené a ověřené splátky stávajících závazků žadatele o úvěr;

b) v období od 6.11.2019 do 23.1.2020³⁶ při výpočtu disponibilního limitu z příslušného vzorku B nebyly ve 2 z 11 případů ze vzorku zahrnuty skutečné příjmy, v 11 případech z 11 nebyly zahrnuty skutečné výdaje a ve 4 případech z 11 nebyly zahrnuty skutečné stávající závazky spotřebitelů;

čímž porušil povinnost vyplývající z ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ, a dopustil se tak přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ.

Odůvodnění pokuty

45. Ustanovení § 158 ZSÚ stanoví, že přestupky podle tohoto právního předpisu projednává Česká národní banka. Správní orgán je tak legitimován projednat předmětný přestupek.
46. V posuzovaném případě správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil přestupku uvedeného v ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ, za který mu lze v souladu s ustanovením § 154 odst. 3 písm. c) tohoto zákona uložit sankci až do výše 20 000 000 Kč.
47. K možné liberaci účastníka řízení dle ustanovení § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že účastník řízení neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby přestupku uvedenému v tomto rozhodnutí zabránil. Správnímu orgánu nejsou známy skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by účastník řízení vyvinul dostatečné úsilí směřující k zabránění porušení povinností stanovených mu ZSÚ.
48. Ustanovení § 35 přestupkového zákona zmocňuje správní orgán k uložení správního trestu za přestupek v podobě napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty nebo zveřejnění rozhodnutí o přestupku.
49. Správní orgán má za to, že s ohledem na závažnost protiprávního jednání účastníka řízení v tomto konkrétním případě, nepřipadá aplikace alternativních druhů trestání (např. napomenutí) ani modifikace trestu (např. podmíněné upuštění od uložení správního trestu) v úvahu. Jako nejefektivnější prostředek, který zajistí naplnění individuálně a generálně preventivního i represivního účelu sankce, se jeví uložení pokuty.
50. Při stanovování výše pokuty se správní orgán řídil zásadami uvedenými v § 37 přestupkového zákona, povahu a závažnost přestupku posoudil dle § 38 přestupkového zákona, a přihlédl ke všem polehčujícím i přitěžujícím okolnostem ve smyslu § 39 a § 40 přestupkového zákona. Zároveň správní orgán přihlédl k obecným právním zásadám, zejména k zásadě individualizace sankce a k zásadě legitimního očekávání.
51. Ustanovení § 38 přestupkového zákona stanoví, že povaha a závažnost přestupku je dána zejména mimo jiné významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, významem a rozsahem následku přestupku, způsobem spáchání přestupku, okolnostmi spáchání přestupku a délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele.
52. Podle **typové závažnosti**, respektive významu zákonem chráněného zájmu vyjádřeného horní hranicí sazby peněžité sankce, patří přestupek upravený v ustanovení § 154 odst.

³⁶Od 6.11.2019, tj. uzavření smlouvy č. [REDACTED] ([REDACTED]), do 23.1.2020, tj. uzavření smlouvy č. [REDACTED] ([REDACTED]).

1 písm. e) ZSÚ, spočívající v poskytování spotřebitelského úvěru bez řádného posouzení úvěruschopnosti, mezi **nejzávažnější přestupky** upravené ZSÚ, neboť podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) tohoto zákona za něj lze uložit sankci až do výše 20 000 000 Kč.

53. Účastník řízení jako nebankovní poskytovatel spotřebitelských úvěrů při jejich poskytování řádně **neposuzoval úvěruschopnost spotřebitelů**. Správní orgán uvádí, že jednání účastníka řízení, za které správní orgán ukládá sankci tímto rozhodnutím, ohrožuje **významný zájem chráněný zákonem, a to primárně veřejný zájem na ochraně spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru ze strany nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které by pro spotřebitele mělo negativní následky (např. insolvenci a s ní související dopady jak ekonomické v podobě ztráty majetku, tak společenské v podobě společenské stigmatizace)**. Předmětnou úpravou je chráněn i celospolečenský zájem na minimalizaci negativních jevů spojených s insolvencí spotřebitelů, tedy exekuce, ztráta motivace k výdělečné činnosti, ztráta daňových příjmů státu a naopak nárůst výdajů na sociální dávky.³⁷ **Účastník řízení tak svým jednáním ohrozil zejména zájem na ochraně neprofesionálních zákazníků na trhu spotřebitelských úvěrů, což je jeden z hlavních cílů regulace v této oblasti. Správní orgán považuje výše uvedené zájmy v oblasti regulace poskytování spotřebitelských úvěrů za velmi významné, a proto hodnotí společenskou škodlivost jednání účastníka řízení jako velmi vysokou, neboť odborné, komplexní a důkladné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele ve smyslu ustanovení § 86 ZSÚ je elementárním předpokladem pro řádné poskytování spotřebitelského úvěru a tedy naplnění jednoho z hlavních účelů daného zákona.** Závažnost tohoto přestupku reflektuje pomocí maximální možné výše uložené pokuty i samotný ZSÚ.
54. Kromě výše uvedeného významu zákonem chráněného zájmu, tedy objektu přestupku, je povaha a závažnost přestupků spáchaných účastníkem řízení v posuzovaném případě dána rovněž významem a rozsahem následků přestupku. Pokud jde o následek, resp. **účinek protiprávního jednání** účastníka řízení, k naplnění skutkové podstaty přestupku spáchaného účastníkem dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku třetích osob či nikoli. Zákonodárce považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností za natolik závažné, že k odpovědnosti za výše popsany přestupek není třeba vzniku škody.
55. Pokud jde o **způsob** porušení zákona, jedná se o **přestupek komisivní povahy**, neboť účastník řízení se jej dopustil aktivním jednáním, když poskytl spotřebitelské úvěry bez posouzení úvěruschopnosti spotřebitele.
56. Správní orgán uvádí **k povaze činnosti** účastníka řízení, že je nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru, přičemž tuto činnost vykonává za účelem podnikání a tvorby zisku. Jako profesionál by měl při této činnosti přistupovat k povinnostem vyplývajícím z požadavku řádného posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr maximálně zodpovědně a vyvarovat se jakýchkoli porušení ZSÚ. I k tomu pak správní orgán přihlédl při stanovování výše uložené pokuty.
57. Správní orgán vzal při rozhodování o stanovení konkrétní výše pokuty za spáchaný přestupek v úvahu skutečnost, že účastník řízení zjednal či deklaroval, že zjedná nápravu zjištěných nedostatků ve své činnosti v návaznosti na provedenou kontrolu, a jako polehčující okolnost zohlednil také skutečnost, že s účastníkem řízení nebylo dosud

³⁷Srov. Zákon o spotřebitelském úvěru, 1. vydání, 2017, s. 425 – 435 (SLANINA, JEMELKA, VETEŠNÍK, WACHTLOVÁ, FLÍDR).

žádné řízení za přestupek v oblasti finančního trhu správním orgánem vedeno a účastník řízení nebyl za žádný přestupek trestán. Správní orgán přihlédl i ke skutečnosti, že účastník řízení v době vydání tohoto rozhodnutí již tzv. mikroúvěry neposkytuje a nespolupracuje ani s vázaným zástupcem [REDACTED].

58. Správní orgán je však přesvědčen, že s ohledem na individuální a generální prevenci je na místě uložit účastníku řízení za vytýkané jednání peněžitou sankci tak, aby účastníka řízení vedla k tomu, že se do budoucna vyvaruje opakování jednání, a zároveň dala ostatním účastníkům trhu na vědomí, že vytýkané jednání považuje správní orgán za závažné porušení povinností, jejichž neplnění musí být trestáno a vynucováno. Na základě výše uvedených skutečností dospěl správní orgán k závěru, že v souladu s kontinuitou rozhodovací sankční praxe České národní banky a s přihlédnutím k závažnosti spáchaného přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán, jakož i relevantním polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, jsou dány důvody pro uložení pokuty v dolní čtvrtině shora vypočtené sazby pokuty.
59. Při stanovení konkrétní výše pokuty pak správní orgán **přihlédl i k majetkovým poměrům účastníka řízení**, jehož účetní zisk za rok 2022 činil 7 000 000 Kč, vlastní kapitál 28 000 000 Kč a čistý obrát 30 336 000 Kč³⁸. Na základě posouzení všech uvedených aspektů dospěl správní orgán k jednoznačnému závěru, že pokuta uložená v rámci dolní čtvrtiny zákonné sazby ve výši **600 000 Kč (slovy šest set tisíc korun českých), což odpovídá 3 % z horní hranice zákonné sazby**, odpovídá rovněž i závažnosti protiprávního jednání účastníka řízení, okolnostem, za kterých se jej dopustil a nemůže být považována za nepřiměřenou nebo za takovou, která by se mohla dotýkat samotné ekonomické existence účastníka řízení.
60. Ze všech výše uvedených důvodů pak správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Ad výrok II.

Odůvodnění povinnosti uhradit náklady řízení

61. Správní orgán v rozhodnutí ze shora uvedených důvodů shledal, že účastník řízení svým jednáním porušil zákon o platebním styku. Účastník řízení tedy vyvolal řízení porušením své povinnosti. Ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu stanoví, že povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou uloží správní orgán účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti. Prováděcí právní předpis stanoví výši paušální částky nákladů řízení a výši paušální částky nákladů řízení ve zvláště složitých případech nebo byl-li přibrán znalec.
62. Prováděcí předpis, tj. vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb., svým § 6 odst. 1 stanovuje, že paušální částka nákladů řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč. Z uvedených důvodů uložil správní orgán účastníku řízení k úhradě nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

³⁸Viz POSUFI10 - Roční výkaz činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů - soubor *FINDIGO CZ_výkaz za 2022*, č. listu 69 – 71.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce licenčních a sankčních řízení. Lhůta pro podání rozkladu činí podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 5 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. O rozkladu proti rozhodnutí České národní banky rozhoduje bankovní rada České národní banky.

Ing. Ondřej Huslar
náměstek ředitele sekce licenčních
a sankčních řízení
podepsáno elektronicky

v z. Mgr. Blanka Waagnerová
Mgr. et Mgr. Petra Chroustovská
ředitelka odboru sankčních řízení
podepsáno elektronicky